

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kudoslain muuttamisesta

Sairaanhoitajaliitto kommentoi lausuntokierroksella ollutta luonnosta hallituksen esitykseksi laiksi ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain (101/2001, kudoslaki) muuttamisesta.

Voimassa olevan kudoslain 4 §:n 1 momentin mukaan täysi-ikäinen henkilö, joka kykenee päättämään hoidostaan, voi luovuttaa uusiutumattoman elimen tai uusiutumattomasta kudosta van lähiomaisen tai muun läheisensä sairauden tai vamman hoitoa varten. Elimen tai kudoksen irrottamiseen tulee olla myös Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) lupa.

Kannatimme esityksessä ehdotettua kudoslain 4 §:n muuttamista siten, että uusiutumattoman elimen tai kudoksen luovuttajana voi olla muukin henkilö kuin säädöksen mukainen lähiomainen tai muu läheinen.

Kannatimme myös sitä, että jatkossakin lähtökohdaksi on, että luovuttaja on vastaanottajan sukulainen tai muu läheinen. Pidimme hyvänä asiana, että sukulaisen ja läheisen käsitettä esitetään laajennettavaksi nykyisestä määritelmästä. Tämä tarkoittaa, että tulevaisuudessa luovuttaja voisi olla esimerkiksi läheinen ystävä.

Kannatimme myös sitä, että jatkossa myös täysin anonyymi lahjoitus olisi mahdollista, käytännössä koskien munuaisen luovuttamista.

Mielestämme myös ehdotus lisätä pykälään säännös, jonka mukaan luovuttajan sopivuuden arvioimiseksi tulee tehdä tutkimukset ja selvitykset on kannatettava. Tutkimuksilla ja selvityksillä varmistetaan luovutuksen turvallisuus sekä sen vapaaehtoisuus. Selvitysten avulla voidaan sulkea pois myös se, että luovutukseen ei liity taloudellisen edunhankkimista tai tarjoamista.

Kannatimme myös sitä, ettei luovutuksen vapaaehtoisuuteen ja mahdolliseen taloudelliseen etuun liittyen tutkimusten ja selvitysten tekemiseen osallistunut henkilö saa olla päättämässä elimen tai kudoksen irrottamisesta. Säättämällä luovutuksen kriteereistä tavoitteena on myös varmistaa luovutusten asianmukaisuus ja eettisyys.

Helsingissä 8.3.2018

Nina Hahtela

Puheenjohtaja

Teija Korhonen

Kehittämispäällikkö